

СИЛАБУС
з дисципліни «Історія туризму»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
242«Туризм»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – семінарські заняття, 60 годин – самостійна робота, екзамен.

Викладач курсу – **Бондар Наталя Олександрівна** к.іст.н., доцент ЗВО кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін (<http://new.khntusg.com.ua/staff/bondar-natalja-oleksandrivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Історія української державності», «Країнознавство», «Географія туризму».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Краєзнавчо-туристична діяльність», «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО», «Музеєзнавство, екскурсознавство, охорона пам'яток», «Етнографія», «Культурна спадщина України», «Релігієзнавство, релігійний туризм та паломництво».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Курс «Історія туризму» посідає важливе місце у структурі підготовки фахівців з туризму. Подорожі та туризм відігравали вирішальну роль на всіх етапах життя людства, а в сучасних умовах вони набувають особливо важливого соціального, економічного, культурного, пізнавального значення. Як будь-яке глобальне явище туризм має свою історію. Подорожі виникають з часу появи людини та її перших спроб пізнати навколишній світ. Дисципліна «Історія туризму» дозволяє ознайомитись з усіма формами і напрямками мобільності та гостинності людства. Курс охоплює основні питання про історію становлення та розвитку подорожей та туризму у світі і в Україні, а також передбачає вивчення питань про розвиток системи гостинності у світі, формування транспортної інфраструктури. Опанувавши дисципліну «Історія туризму», майбутні фахівці зможуть виявляти та аналізувати об'єктивні передумови становлення організованого туризму, а також розуміти тенденції його розвитку і національну специфіку.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- історію появи та розвитку подорожей у світі і в Україні;
- основні мотиви подорожей в різні часи історії людства;
- етапи становлення та розвитку системи гостинності в різних країнах світу та в різні історичні часи;
- вплив туристичної діяльності на культурні, соціальні та екологічні процеси;
- об'єктивні передумови становлення організованого туризму ;
- національну специфіку становлення та розвитку подорожей та системи гостинності;
- сучасний стан вітчизняного туризму.

вміти:

- аналізувати витoki туризму;
- аналізувати динаміку розвитку подорожей, їх мотиви, завдання та соціокультурні наслідки;
- виявляти зміни в географії подорожей і туризму в різні періоди історії;
- характеризувати традиції гостинності в різні історичні епохи;
- характеризувати туристичну інфраструктуру в епоху СРСР;
- давати оцінку сучасного стану туристської галузі України.

Мета та основні задачі дисципліни.

Мета курсу «Історія туризму» полягає у вивченні закономірностей формування і розвитку туризму від стародавніх часів до сучасного періоду в різних країнах світу. Враховуючи необхідність розуміння української специфіки розвитку та становлення туристичної індустрії, навчальна дисципліна спрямована і на вивчення історії туризму на території українських земель, зокрема, засвоєння логіки історичного розвитку туризму та його історичних форм, вивчення досвіду організації і ефективності функціонування сфери туризму в Україні.

Предметом вивчення є подорожі та мандрівки в різні історичні епохи з різною мотивацією та значенням, а також сфера гостинності та туристична інфраструктура за різних часів та в різних країнах.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання курсу, є:

- комплексне вивчення процесів становлення та розвитку туризму у світі;
- аналіз туристичної діяльності, її вплив на культурні, соціальні та екологічні процеси;
- розкриття витоків туризму в історії культури;
- аналіз динаміки розвитку подорожей, їх мотивів, завдань та соціокультурних наслідків;
- прослідкувати зміни в географії подорожей і туризму в різні періоди історії;
- виявити об'єктивні передумови становлення організованого туризму;
- зрозуміти тенденції розвитку організованого туризму і його національну специфіку;
- розкрити особливості українського туризму, його історію на різних етапах;
- проаналізувати сучасний стан вітчизняного туризму.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентностей використання базових знань з історичних, культурних, географічних складових розвитку туризму, а також формування здатностей:

- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства діяти соціально відповідально та свідомо;
- критично мислити, аналізувати і синтезувати;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- працювати в міжнародному контексті;
- виявляти, ставити і вирішувати проблеми;
- працювати в команді та автономно;

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть знати, розуміти, використовувати на практиці базові знання з історії становлення та розвитку туризму, системи гостинності, транспортної інфраструктури, аналізувати тенденції розвитку організованого туризму і специфіку українського туризму, а також аналізувати сучасний стан вітчизняного туризму тощо.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Історія розвитку туризму у світі».

Лекції:

- Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу «Історія туризму».
- Тема 2. Подорожі в Стародавньому світі.
- Тема 3. Подорожі в Середні віки: паломництво, хрестові походи та торгово-колонізаційні подорожі.
- Тема 4. Епоха Великих географічних відкриттів.
- Тема 5. Подорожі доби Просвітництва.
- Тема 6. Розвиток туризму у XIX - на початку XX ст.

Семінарські заняття:

- Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу «Історія туризму».
- Тема 2. Подорожі в Стародавньому світі.
- Тема 3. Подорожі в Середні віки: паломництво, хрестові походи та торгово-колонізаційні подорожі.
- Тема 4. Епоха Великих географічних відкриттів.
- Тема 5. Подорожі доби Просвітництва.
- Тема 6. Розвиток туризму у XIX - на початку XX ст.

Змістовий модуль 2. «Становлення та розвиток туризму в XX - XXI ст.»

Лекції:

- Тема 7. Розвиток туризму в 1914 - 1945 роках.
- Тема 8. Розвиток масового туризму в 1945 - 1991 роках. Туризм на сучасному етапі розвитку та його перспективи.
- Тема 9. Розвиток туризму в сучасній Україні.

Семінарські заняття:

- Тема 7. Розвиток туризму в 1914 - 1945 роках.
- Тема 8. Розвиток масового туризму в 1945 - 1991 роках. Туризм на сучасному етапі розвитку та його перспективи.
- Тема 9. Розвиток туризму в сучасній Україні.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Верховна Рада України //www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства культури і туризму України //www. mincult.kmu.gov.ua.
Державна служба туризму і курортів Міністерства культури і туризму України // www.tourism.gov.ua.

Нормативні акти України //www.nau.kiev.ua.

Все о туризме. Туристская библиотека //www.tourlib.net.

Інформаційний розділ Всесвітньої Туристської Організації //www.world-tourism.org.

Каталог туристских сайтов //www.tourlib.columb.net.

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>